

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/6689 din 18.04.2024

La nr.18-69-3863 din 08.04.2024

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea apartenenții pe domenii a infrastructurii de irigare și desecare proprietate publică și a administrării terenurilor proprietate publică a statului, limitrofe infrastructurii de irigare și desecare) (număr unic 291/MAIA/2024), comunicăm următoarele.

Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.04.18 18:17:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9683 din 20.05.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea apartenenței pe domenii a infrastructurii de irigare și desecare proprietate publică și a administrării terenurilor proprietate publică a statului, limitrofe infrastructurii de irigare și desecare) (număr unic 291/MAIA/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și materialele aferente acestuia au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a autorității publice www.madrm.gov.md, la 31 ianuarie 2024, cu stabilirea termenului limită pentru recepționarea recomandărilor până la 10 februarie 2024, adică 8 zile lucrătoare, fapt ce nu corespunde prevederii statuate la art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, unde se stipulează că „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.*”

Prin urmare, apreciind acțiunea autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect și materialele aferente acestuia, dar și ținând cont de insuficiența termenului limită acordat pentru prezentarea propunerilor de modificare, se constată că rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „*MAIA a elaborat și a promovat proiectul de act normativ pentru crearea cadrului normativ privind delimitarea și înregistrarea bunurilor (terenurile limitrofe, destinate protecției infrastructurii de irigație, liniile de transmisie electrică, drumurile de acces, precum și clădirile, infrastructura și alt echipament necesar pentru a exploata, întreține și repara sistemele de irigare și/sau desecare), proprietate publică, care sunt părți componente a sistemelor centralizate de irigare și/sau desecare, și crearea premizelor pentru dezvoltarea domeniului hidroameliorației în țară, care este prioritar în condițiile schimbărilor climatice pentru asigurarea securității alimentare a populației, cât și creării unui mecanism eficient de administrare și gestionare a infrastructurii de irigații și/sau desecare aflate în proprietatea publică a statului de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare conform competențelor funcționale.*”

Astfel, prin proiect se intenționează modificarea următoarele acte normative:

- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, prin completarea listei bunurilor domeniului public al statului și listei bunurilor domeniului public al unităților administrativ-teritoriale de nivelul I cu „bunurile (infrastructura de irigare și/sau desecare) identificate ca părți componente a sistemelor de irigare și/sau desecare în conformitate cu Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, cu excepția celor care aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat;
- Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice, prin completarea art. 7 alin.(3) lit.f³ - f⁵, unde se intenționează precizarea expresă a faptului că administrarea terenurilor identificate ca părți componente a sistemelor de irigare și/sau desecare în conformitate cu Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații și terenurilor aferente altor obiective de infrastructură tehnico-edilitară, destinate activității sistemelor de irigare și/sau desecare proprietate publică a statului, sunt de competența Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare;
- Legea nr. 272/2011 apelor, unde, în mod similar, se promovează excluderea categoriei de bunuri menționate supra din administrarea Instituției Publice Administrației Naționale „Apele Moldovei” din subordinea Ministerului Mediului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, fiind intenționată amendarea unor acte normative în vederea implementării politicii statului și

creării premiselor pentru dezvoltarea domeniului hidroameliorației în țară, în contextul schimbărilor climatice și asigurarea securității alimentare. Prin urmare, se constată că prevederile proiectului nu aduc atingere interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă anexată la proiect a fost întocmită în corespundere cu prevederile art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului. Prin urmare, se consideră că nota informativă conține argumente ce justifică promovarea proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului stabilește sarcina Guvernului de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile promovate în proiectul de decizie, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a actului normativ adoptat.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de decizie este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, având drept obiectiv modificarea Legii nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și Legii apelor nr.272/2011, prin stabilirea expresă a categoriei de bunuri (infrastructura de irigare și/sau desecare) identificate ca părți componente a sistemelor de irigare și/sau desecare în conformitate cu Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, precum și alte obiective de infrastructură tehnico-edilitară și terenurile aferente acestora, cu excepția celor care aparțin unităților administrativ-teritoriale sau persoanelor juridice de drept privat.

Rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008.

În urma analizei normelor elaborate se relevă că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului. Complementar, intenția de modificare a cadrului normativ urmărește implementarea politicii statului și crearea premiselor pentru dezvoltarea domeniului hidroameliorației, în contextul schimbărilor climatice și asigurarea securității alimentare.

20.05.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector principal

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2024.05.20 09:48:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

